

Document del Consell Assessor de Salut Mental sobre assistència no presencial.

- Encàrrec centrat en l'aplicabilitat i les limitacions de l'atenció no presencial en la Xarxa Pública (visites per videoconferència, telefòniques i e-consultes) en situació de confinament.
- Vigent pel que fa a molts temes de fons que el document tractava.

Recomanació final del grup de treball: fer un nou grup de treball per abordar la digitalització en l'atenció de forma global en una perspectiva de normalitat .. en quin moment ?

El futur de la digitalització en Salut Mental inclou eines molt més complexes que les visites telefòniques o les visites per videoconferència que hem vist en pandèmia.

PRINCIPIS FONAMENTALS DE LA DIGITALITZACIÓ EN SM

- En la Xarxa Pública s'ha de comptar amb la implicació i el **lideratge de l'Administració i de les institucions**.
- Utilitzar els canals virtuals de forma complementària a l'atenció presencial (**model híbrid**).
- **Consensuar** els canals d'intervenció i la mesura en què els utilitzarem **amb les persones que hi seran ateses**.
- Vetllar perquè l'**aliança terapèutica** es pugui donar i perquè es pugui mantenir.
- Cercar sempre el **benefici de la persona atesa** (millor opció terapèutica possible).
- Dotar les intervencions no presencials **d'estàndards de qualitat**.
- **Retornar a la pràctica presencial sempre que l'evolució clínica així ho indiqui**.
- Respectar els principis i les normatives vigents de **confidencialitat, privacitat i protecció de dades**.
 - Teràpies grupals online no ho tenen resolts.
- **Formar els professionals** en el seu ús.
- **Avaluar els resultats** de la seva utilització.
- Principi de **prudència** en la seva implantació.
- Han de ser **consistents i estables**.
- Conèixer i respectar les **limitacions**.

LIDERATGE DE LA DIGITALITZACIÓ

De forma compassada:

- Administració:
 - Reconeixement de l'activitat i registre de la mateixa
 - Cartera de Serveis
 - Inversió econòmica per al desenvolupament i per la implantació
 - Institucions:
 - Revisió i adaptació dels protocols assistencials
 - Desenvolupar la formació dels professionals i els plans d'implantació.
 - Indicadors d'avaluació
 - Avaluació de la satisfacció de les persones ateses i dels professionals
- Desenvolupament de forma col·laborativa amb altres institucions per aprofitar sinèrgies
- ECAP SM (10 institucions)
 - Xarxa TECSAM (29 grups de recerca de 18 institucions)
 - Cluster de Salut Mental (62 organitzacions)
- Professionals
 - Han de veure el benefici en el seu us.

I amb la participació i escoltant als usuaris

- Federació Salut Mental Catalunya:
 - Comitè de Direcció de la Xarxa TECSAM
 - Participació en el document d'atenció no presencial del Consell Assessor.

Col·laboració entre l'àmbit públic i l'àmbit privat ... empreses tecnològiques

FORMACIÓ EN COMPETÈNCIES DIGITALS

Normalment pensem en la bretxa digital per raons:

- Econòmiques
- Cultural
- Edat

2019 IDESCAT: No utilitza Internet

- 34% persones amb estudis primaris
- 32% persones majors de 65 anys

... però la bretxa més gran és per manca d'habilitats i competències

Dels professionals

- COMPDIG – TIC SALUT SOCIAL: Avaluació de les competències digitals dels professionals de la Salut.
- Quantes persones de més de 40 anys utilitzen una digitalització mínimament complexa en la seva vida quotidiana ?
- Whatsapp 2009 – Instagram 2010

Dels usuaris

- Ningú l'ajudarà, ningú el formarà .. ho haurem de fer els professionals.
- Pel que fa als usuaris la introducció de les eines digitals inicialment afegeix complexitat perquè en Salut Mental la persona atesa és un subjecte actiu en l'avaluació i tractament del seu procés de salut:
 - Hi ha especialitats on, malgrat una gran tecnificació, l'aplicació de les eines digitals té menys complexitat (2012 sten – subjecte passiu).

La Formació s'ha de centrar en:

- Coneixements tecnològics
- Pràctica clínica no presencial.
- Manual de bones pràctiques.
- Fitxes de consulta ràpida i tutorials

EVITAR CONSTRUIR LA CASA PER LA TEULADA

La implantació de la digitalització hauria de mantenir un cert ordre

- Per a permetre l'adaptació de professionals i usuaris
- Per a mantenir l'equitat assistencial

OBJECTIUS

- Millorar l'accessibilitat als serveis de salut mental
- Millorar la intensitat dels tractaments
- Millorar la continuïtat assistencial
- ...

En definitiva, millorar la qualitat de l'assistència.

Si no aporten valor so s'han d'implementar.

ÀMBITS CLÍNICS D'APLICACIÓ DE LA DIGITALITZACIÓ

La digitalització són eines concretes per a situacions concretes que un professional pot gestionar dins d'un procés de tractament global.

Eines que:

Millorin el Registre de la Informació Clínica (HC)

Les persones que atenem tenen dret a un bon registre de la informació que ens transmeten.

- Històries Clíniques Digitals (ECAP SM)
- Codi Risc Suïcidi

Que aporten:

- Història clínica única (dret de l'usuari)
- Unificació de les actuacions assistencials
 - Anamnesi en primera visita (p. ex)
- Avaluació de l'activitat
- Central de resultats fiable (Benchmarking)
- Planificació de serveis

Perill de sobrecàrrega dels professionals

Facilitin l'Accessibilitat:

- App de seguiment que creïn alarmes d'empitjorament: mConnecta-Simplee seguiment del trastorn bipolar (TIC Salut conjuntament amb diversos Hospitals i Serveis Comunitaris).
- Whatsapp
- Visites telefòniques de seguiment
- E-Consulta
 - Atenció centrada en l'usuari

Donin suport al procés Diagnòstic

Plataformes de suport al professional

- TDAH: BrainGaze (col·laboració del Clínic, Sant Joan de Dèu, Vall d'Hebró, UB, UAB, ..):
 - *Diagnòstic inclou el CPT (Continuous Performance Test), biomarcador (moviments involuntaris dels ulls), entrevista semiestructurada i qüestionaris de pares, professors, ...*
 - Tractament mitjançant gaming

- Visual TEAF (neuropediatria del Clínic): Trastorn de l'Espectre Alcohòlic Fetal ... inclou reconeixement de les característiques facials específiques

En un futur veurem l'aplicació de la Intel·ligència artificial utilitzant bases de dades

Complementin el Tractament

- Rehabilitació cognitiva
 - Social Cognition Training Program (PECS)
- Plataformes de tractament online:
 - IFightDepression: plataforma que inclou un programa d'autoajuda per depressió lleugera i moderada en AP (col·laboració del Parc Salut Mar)
- Programes de realitat virtual:
 - Fòbies i ansietat: Plataforma Psious
- Programes de realitat mixta:
 - Socialització en autisme: línia de recerca de la U. Pompeu Fabra
- Robòtica:
 - RoboTEA – Cozmo: en col·laboració amb Fundació Villablanca
Intervencions psicològiques amb TEA

Facilitin el Treball en Xarxa

- Coordinacions online (entre equips que anteriorment han configurat un vincle de treball comú i compartit) ... començaríem una coordinació amb un servei nou en format online ? ... probablement no

I també Formació i Promoció i prevenció de la salut

- MOOC (Massive Online Open Courses)
 - Gestió de les emocions en pandèmia (Servei Andalus de la Salut)
 - CIE 9 MC a CIE 10 MC

L'ASSISTÈNCIA HA DE CONTINAR CENTRADA EN L'EXPERIÈNCIA CLÍNICA

La digitalització pot ser un complement assistencial.

Ens pot donar suport en aspectes concrets de l'assistència.

Però no passarem d'assistència personal a assistència digital.

La millor eina assistencial continua sent un professional amb una bona formació i dilatada experiència clínica:

- Atenció personalitzada
- Visió global
- Capacitat de decisió
- ...

Eines digitals en la complexitat i en les situacions agudes ? ... més aviat no

Però pot aportar opcions en la creixent demanda a AP de trastorns no greus ... Onada de problemes de salut mental post onades de Covid ?

Queda pendent molt recorregut pel que fa al consens del benefici de la digitalització en certs àmbits. Especialment diagnòstic i tractament.

MARC TERAPÈUTIC

S'han de recuperar els estàndars de qualitat

- La COVID va rebaixar la rigurositat de l'acte assistencial
 - Visites telefòniques a la platja
 - Visites per videotrucades des del cotxe

S'ha de posar en valor la importància de la preparació de l'usuari i del professional per l'acte assistencial.

PERSONES AMB EXPERIÈNCIA PRÒPIA

- Han de tenir veu en el desenvolupament digital.
- Conclusions de la participació en el document del Consell Assessor en Salut Mental:
 - Que la persona atesa pugui triar
 - En tot cas atenció mixta
 - Pot ser una opció quan hi ha dificultats per acudir al centre (pròpies o per distància física)
 - Valoració, diagnòstic i primeres visites presencials
 - Si hi ha indicis d'empitjorament s'ha de tornar a l'assistència presencial
 - S'ha de reduir l'escletxa digital